

ΜΕΛΕΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ: Παραθετικά επιρρημάτων

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Θετικός βαθμός

Για να σχηματίσουμε τον θετικό βαθμό ενός επιρρήματος που προέρχεται από επίθετο ακολουθούμε τα εξής βήματα:

1. Σχηματίζουμε τη γενική ενικού του επιθέτου στο αρσενικό γένος
π.χ. clarus γεν. clar -i, pulcher γεν. pulchr -i, liber γεν. liber -i, grandis γεν. grand -is, minax γεν. minac -is, impudens γεν. impudent -is, celer γεν. celer -is, acer γεν. acr -is, similis γεν. simil-is
2. Αφαιρούμε την κατάληξη -i (για τα επίθετα της β' κλίσης) ή την κατάληξη -is (για τα επίθετα της γ' κλίσης).
3. Προσθέτουμε ως κατάληξη
 - ο στα επιρρήματα που προέρχονται από επίθετα της β' κλίσης το **-e**
 - ο στα επιρρήματα που προέρχονται από επίθετα της γ' κλίσης το **-iter**
 - ο στα επιρρήματα που προέρχονται από επίθετα της γ' κλίσης που λήγουν σε -ens (-entis), -ans (-antis), ers (-ertis) το **-er**

π.χ. clar -e, pulchr -e, liber -e, grand -iter, minac -iter, impudent -er, celer -iter, acr -iter, simil -iter

Συγκριτικός βαθμός

Ο συγκριτικός βαθμός του επιρρήματος ταυτίζεται με την αιτιατική ενικού του συγκριτικού βαθμού του ουδέτερου γένους του επιθέτου

π.χ. clar-ius, pulchr -ius, liber -ius, grand -ius, minac -ius, impudent -ius, celer -ius, acr -ius, simil -ius

Υπερθετικός βαθμός

Ο υπερθετικός βαθμός του επιρρήματος σχηματίζεται από τον υπερθετικό βαθμό του επιθέτου με την κατάληξη **-e**

π.χ. clarissime, pulcherrime, liberrime, grandissime, minacissime, impudentissime, celerrime, acerrime, simillime

Σημείωση: Περιφραστικά σχηματίζουν τα παραθετικά τους τα επιρρήματα που προέρχονται από επίθετα των οποίων τα παραθετικά σχηματίζονται ομοίως περιφραστικά.

π.χ. nimie - magis nimie -maxime nimie

επίθετο	επίρρημα		
	θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
clarus (clar -i)	clar -e	clar-ius	clarissime
pulcher (pulchr -i)	pulchr -e	pulchr -ius	pulcherrime
liber (liber -i)	liber -e	liber -ius	liberrime
grandis (grand-is)	grand -iter	grand -ius	grandissime
minax (minac -is)	minac -iter	minac -ius	minacissime
impudens (impudent -is)	impudent -er	impudent -ius	impudentissime
celer (celer -is)	celer -iter	celer -ius	celerrime
acer (acr -is)	acr -iter	acr -ius	acerrime
nimius (nimi-i)	nimie	magis nimie	maxime nimie
similis (simil -is)	simil -iter	simil -ius	simillime

Διαφορά στον σχηματισμό του θετικού βαθμού

Τα επίθετα **bonus**, **facilis**, **durus**, **tristis**, **mitis** παρουσιάζουν κάποιες διαφορές στον σχηματισμό του θετικού βαθμού. Συγκεκριμένα:

επίθετο	επίρρημα		
	θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
bonus (bon -i)	bene	melius	optime
facilis (facil -is)	facile	facilius	facillime
durus (dur -i)	dure και duriter	durius	durissime
tristis (trist -is)	triste και tristiter	tristius	tristissime
mitis (mit -is)	mite και mititer	mitius	mitissime

Ανώμαλα παραθετικά επιρρημάτων

Τα παρακάτω επιρρήματα που συναντώνται στο σχολικό εγχειρίδιο (τα περισσότερα από τα οποία δεν παράγονται από επίθετα) σχηματίζουν με διαφορετικό τρόπο τους 3 βαθμούς.

θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
multum (= πολύ)	plus	plurimum
non multum ή paulum (= λίγο)	minus	minime
magno opere (ή magno opere) (= πολύ)	magis	maxime
prope (= κοντά)	propius	proxime
diu (= πολύ χρόνο)	diutius	diutissime
prae (= πριν)	prius	primum/ primo
post (= ύστερα)	posterius	postremo/ postremum
satis (= αρκετά)	satius	—
saepe (= συχνά)	saepius	Saepissime
intra	interius	intime

Ημερομηνία τροποποίησης: 15/11/2017